

AZ IOM HELYE, SZEREPE AZ EMBERKERESKEDELEM ELLENI NEMZETKÖZI KÜZDELEMBEN

A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) csaknem húsz éve vesz részt az emberkereskedelem elleni küzdelemben. Tekintettel arra, hogy az emberkereskedelem általában nemzetközi határokon átvéelő tevékenység és a migrációval szorosan összefügg, ez kellő magyarázatot ad arra, hogy a szervezet miért nyújt segítséget százhusz tagállama kormánya számára az emberkereskedelemnek mint a szervezett bűnözés egyik formájának visszaszorításában. Az emberkereskedelem a szabálytalan migráció egyik megjelenési formája, amelyre fokozottan jellemző a migráns emberi jogainak megsértése.

Az emberkereskedelemtől mint bűncselekménytől a média általában nem számol be kellő gyakorisággal, noha az IOM becslései szerint évente mintegy kétmillió embert, köztük nőt és gyermeket, csempésznek át az országhatárokon világszerte. Az emberkereskedelem és az embercsempészet fogalma gyakran összemosódik, fontos tehát felhívunk a figyelmet a két jelenség közötti különbségekre. Emberkereskedelem esetén az áldozat folyamatos kizsákmányolásáról beszélünk, amely megvalósulhat az áldozat hozzájárulásával, de akár anélkül is. Az emberkereskedő és a migráns közötti kapcsolat folyamatos, még akkor sem szűnik meg, amikor már átjutottak az országhatáron. Ezzel szemben az embercsempészet egyszeri alkalmat jelent, egy rövid kapcsolatot, amely véget ér, amint a migráns eléri úti célját. Az embercsempészet mindig a migráns tudtával és beleegyezésével történik. Míg az emberkereskedelem lehet belföldi vagy nemzetközi, az embercsempészetnek csakis nemzetközi vonatkozása van. Az emberkereskedelem az egyén sérelmére elkövetett, az embercsempészet pedig állam elleni bűncselekmény. Az emberkereskedelem folyamata általában négy fázisból áll: toborzás, szállítás, pihentetés/tárolás és átvétel. Az áldozatokat csalással, becsapással cserkészik be, esetleg erőszak alkalmazásával vagy az azzal történő fenyegetéssel. Előfordul, hogy az emberkereskedők, hatalmukkal vagy testi erejükkel visszaélve, az áldozatot elcsalják vagy megfélemlítik. A cél természetesen az anyagi meggazdagodás a kizsákmányolás valamely formája révén: az áldozatot kényszermunkára kötelezik, szexuálisan zsákmányolják ki, esetleg a szervkereskedelem felvirágoztatására használják, vagy rabszolgasorba taszítják.

Mi motiválja az emberkereskedőket? Elsősorban a magas profit minimális befektetés mellett, hiszen az áldozatok többszörösen eladhatóak. A befektetés költségei? Néhány jelíges álhirdetés elhelyezése, esetleg weblap üzemeltetés a célközönség beszerzésére – igazán filléres beruházás a busás haszonhoz képest. A jogalkotás hiányosságai, a jogalkalmazás és a bűnüldözés erőtlensége és lépéshátránya szintén kockázatcsökkentő tényezők, csakúgy, mint a korrupció és a korlátozott vagy esetenként hiányos határellenőrzés. Az emberkereskedelem mint bűncselekmény nehezen elkülöníthető, gyakran kapcsolódik más bűncselekményekhez és a szervezett bűnözés nemzetközi porondján a tettenérés is nehézkes.

Az IOM emberkereskedelem elleni küzdelem problematikájának megközelítését a jogalapúság és az áldozatközpontúság jellemzi. Az IOM minden tevékenységének középpontjában az áldozat érdeke áll. Az emberkereskedelem elleni küzdelem stabilitását az ún. négy-P pillér biztosítja (angolul: Prevention, Protection, Prosecution, Partnership): megelőzés, áldozatvédelem, bűnüldözés és együttműködés.

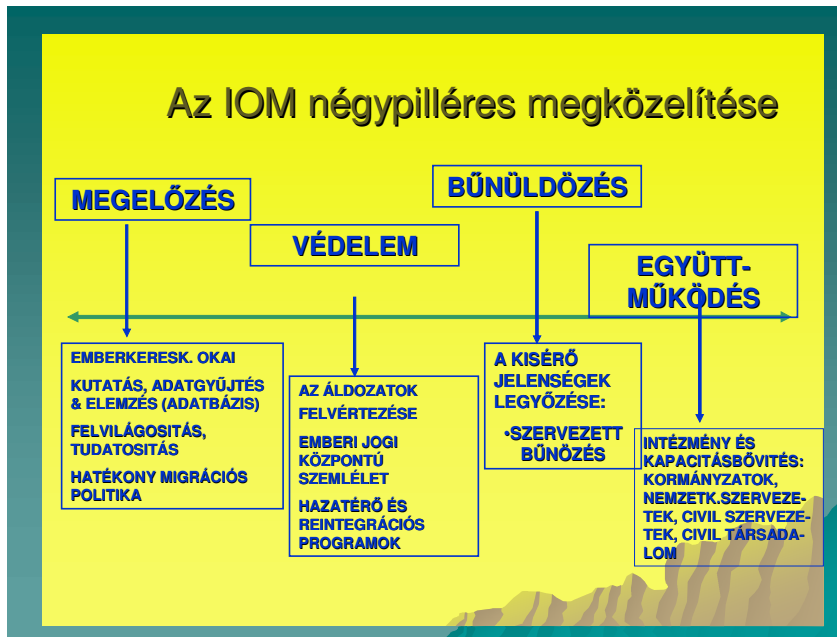
A megelőzés során az emberkereskedelem jelenségének okait tárják fel tudományos igényű kutatás, adatgyűjtés és elemzés, különféle adatbázisok

létrehozása által. Az IOM saját kutatócsoporttal rendelkezik, amely egy-egy ország nemzeti szaktekintélyeivel együttműködve, tudományos módszerekkel igyekszik feltárni az aktuális, illetve a várható migrációs folyamatokat és trendeket, az emberkereskedők által használt útvonalakat, módszereket, a „munkamegosztást”, valamint a társadalmi és földrajzi lefedettséget. A megelőzés szempontjából fontos tényező az adott ország hatékony migrációs politikája, valamint a közvélemény figyelmének felkeltése, a potenciális áldozatok, tehát a célcsoport figyelmeztetése a jelenség veszélyeire. Az IOM világszerte célzott információs kampányokat szervez a sajtó, az elektronikus média, a vizuális művészetek és a célcsoport által kedvelt könnyűzenei irányzatok képviselőinek bevonásával. A megelőzés célját szolgálják továbbá azok a felvilágosító kurzusok, amelyek a tanárokat, szülőket, szociális munkásokat, sőt, magukat a gyerekeket vértetik fel megfelelő ismeretekkel és önvédelmi mechanizmusokkal.

Az áldozatvédelmet az emberi jogi központú szemlélet jellemzi. Az áldozatok a témára vonatkozó általános ismereteik bővítése mellett különféle szakmai képzésben részesülnek, elősegítve ezáltal az otthoni társadalomba történő újbóli beilleszkedésüket és növelve elhelyezkedési esélyeiket a hazai legális munkaerőpiacon. Az IOM számos tagországában az adott kormánnyal vagy a civil szervezetekkel együttműködve védett házakat tart fenn (ún. shelter), amelyek célja, hogy az áldozatok beszerzőik elől rejtve kipihenjék az addigi megpróbáltatásokat, valamint testi és lelki sérüléseiket. Az áldozatok a védett házban megfelelő orvosi és szociális ellátásban részesülnek, amely ellátás alapszínvonalát a közép-kelet európai régióban a 2003-ban kelt és a régió országainak egészségügyi kormányzata által jóváhagyott Budapesti Nyilatkozat deklarálja.

Tekintettel arra, hogy az IOM nem hatóság, hanem kormányközi humanitárius szervezet, így az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűnüldözésben közvetlenül nem vesz részt. A szervezett bűnözés elleni küzdelmet a bűnüldöző szervek, a nyomozó hatóság, illetve az igazságszolgáltatás képviselői számára nyújtott szakmai továbbképzések megszervezésével támogatja.

Az emberkereskedelem elleni küzdelem hatékonyságát tehát a megelőzésben, áldozatvédelemben és bűnüldözésben jártas szervezetek és szakemberek együttműködése, valamint a széleskörű társadalmi összefogás biztosíthatja. A kormányzatok, nemzetközi szervezetek, civil szervezetek kapacitásának bővítése az emberkereskedelem elleni küzdelemben éppen ezért alapfeltétel.

A társadalmi együttműködés horizontális és vertikális irányát az alábbi ábra szemlélteti.

Az emberkereskedelem magyarországi hatásai

Magyarországot – mint az áldozatok, különösen a szexuális kizsákmányolás áldozataivá váló nők fontos cél-, tranzit- és küldő országát – továbbra is érinti a nemzetközi emberkereskedelem.

Az emberkereskedelemre vonatkozó adatok meglehetősen hiányosak, beszerzésük rendkívül nehéz a jelenség rejtett és illegális természete miatt. A különböző intézmények, általában az áldozatok számára vonatkozó adatai csak nagyon szűk szeletét mutatják a problémának (különös tekintettel egy konkrét, az áldozatokkal foglalkozó intézmény adataira). A Határőrség például az emberkereskedelem különböző állampolgárságú áldozataival kapcsolatban a következő adatokat jelentette az elmúlt évek során: 1999-ben 2 eset, 2000-ben 16, 2001-ben 34, 2002-ben 34, 2003-ban 19.⁶⁸

Nem áll rendelkezésre számottevő információ az emberkereskedelem magyar áldozatairól, akik általában Nyugat-Európában, Észak-Amerikában, Mexikóban, illetve a Távol-Keleten kötnek ki.

Az Egyesült Államok kormányának emberkereskedelemről szóló jelentése (TIP Report)

Az Amerikai Egyesült Államok Külügyminisztériuma 2001 óta évenként adja ki az emberkereskedelemről szóló jelentését, amely az emberkereskedelem tendenciáit mutatja be, és különös figyelmet szentel annak, hogy a világ országai milyen mértékben teljesítik az emberkereskedelem elleni küzdelem az USA törvénykezésében meghatározott minimum standardjait (2000. évi törvény az emberkereskedelem áldozatainak védelméről). Annak ellenére, hogy számos kritika érte a felhasznált források megbízhatóságával kapcsolatban, a jelentés egyértelműen mindmáig az egyetlen hiteles és globális helyzetképet adó jelentés az emberkereskedelem helyzetéről.

A fent említett alapvető követelményeknek megfelelően a kormányoknak a törvényhozásban és törvényalkalmazásban egyaránt érzékeltetniük kell elkötelezettségüket az emberkereskedelem elleni küzdelemben. Fontos, hogy az adott országban

- törvény tiltsa az emberkereskedelmet, és megfelelő szigorral, elrettentő hatással büntessék az emberkereskedőket;
- erőteljes nyomozói munkával, vádemeléssel, más országok kormányával történő adatcserével és együttműködéssel, az emberkereskedőkkel együttműködő hivatalnokokkal szembeni eljárással folyamatosan munkálkodjanak azon, hogy az emberkereskedelem legsúlyosabb formáit megszüntessék;

---

⁶⁸ Forrás: Magyarország Országjelentés az AGIS 2004 „Határőrök képzése az emberkereskedelem áldozatainak azonosítása területén” projekt keretén belül.

- védelmet nyújtsanak az áldozatoknak, működjenek együtt az áldozatokkal a nyomozati munka és az emberkereskedők elleni vádemelés elősegítése érdekében, kerüljék el az áldozat fogva tartását és más módon történő büntetését, kínáljanak fel alternatívát az áldozatok számára a célország elhagyása érdekében;
- tájékoztassák rendszeresen a közvéleményt és a potenciális áldozatokat az emberkereskedelem veszélyeiről;
- kísérik figyelemmel a migrációs folyamatokat az emberkereskedelem legsúlyosabb formáinak azonosítása érdekében;
- kísérik figyelemmel saját kormányuk emberkereskedelem elleni tevékenységét és rendszeresen hozzák nyilvánosságra ezeket az erőfeszítéseket.

A fenti követelmények teljesítése szempontjából az országok Tier 1, Tier 2 és Tier 3 besorolást nyernek.

Az első csoportba tartoznak azok az országok, amelyek elfogadják a fenti követelményrendszert és maradéktalanul eleget is tesznek az elvárásoknak. Hazánk idén először kapott Tier 1 besorolást.

A széles Tier 2 kategóriába tartozik a legtöbb ország: a rájuk vonatkozó általános meghatározás, hogy „nem teljesítik maradéktalanul az emberkereskedelem megszüntetésének minimum standardjait, de jelentős erőfeszítéseket tesznek ez irányba”. A Tier 2 csoporton belül megfigyelés alatt állnak azon országok, amelyek nem teljesítik a minimum elvárásokat és megfelelő erőfeszítéseket sem tesznek ennek érdekében.

A Tier 3 kategóriába tartozik az a néhány ország, amely figyelmen kívül hagyja a követelményrendszert és nem is törekszik annak megvalósítására.

Emberkereskedelem elleni projektek 1999-2007

Amint azt a bevezetőben említettem, az IOM budapesti képviselete, amely ma már a világszervezet legnagyobb regionális képviselete Európában, számos emberkereskedelem elleni projektet valósított meg 1999 és 2007 között. A teljesség igénye nélkül, íme a legfontosabbak:

1. Információs kampány a nőkereskedelem megelőzésére Magyarországon

Célcsoport:	A nőkereskedelem potenciális áldozatai
Projekt kezdete:	1999. október
Projekt vége:	2000. szeptember
Időtartama:	12 hónap

Összegzés:

A projekt célja a nőkereskedelem veszélyeire és következményeire történő figyelemfelhívás volt a témában kompetens magyar kormányzati szervek segítségével, valamint a nőkereskedelem visszaszorítása és megelőzése a Magyarország határain belül történő, Magyarországról kiinduló és az országon áthaladó nőkereskedelmi útvonalakat alapul véve.

A projekt maga egy olyan információs kampány volt, amely objektív és hiteles információkat nyújtott a célcsoport számára nagyszámú tömegtájékoztatási és informális csatornán keresztül.

A projekt egy mindent átfogó mechanizmust alakított ki a kormányhivatalnokok, konzuli hivatalnokok és a magyar kormányon kívüli szervezetek között, abból a célból, hogy a témára felhívja figyelmüket és megerősítse szervezeti kapacitásukat az emberkereskedelem e válfaja elleni küzdelmükben.

Donor: Európai Bizottság, Magyar Belügyminisztérium

2. Az emberkereskedelem megelőzését célzó középiskolai oktatási program

Célcsoport:	középiskolai tanárok és diákok
Projekt kezdete:	2000. december
Projekt vége:	2001. december
Időtartama:	12 hónap

Összegzés:

A projekt célja olyan oktatási anyagoknak, tanmeneteknek a kifejlesztése és terjesztése volt, amelyek felhívják a fiatalok, fiatal nők és tanáraik figyelmét az emberkereskedelem veszélyeire, valamint a rendelkezésre álló megelőző intézkedések fontosságára és azok tudatosítására a magyarországi oktatási intézményekben.

Egy speciális képzési program és módszertani modul került kidolgozásra, melynek segítségével a pedagógusok bemutathatják az emberkereskedelemben rejlő veszélyeket, a rendelkezésre álló intézményi támogató mechanizmusokat, valamint egyénre szabottan segíthetnek a megelőző intézkedések megtételében.

Donor: Európai Unió, Magyar Kormány, IOM

3. Regionális konferencia a közegészségügy és az emberkereskedelem kapcsolatáról Közép- Kelet- és Délkelet-Európában

Célcsoport: Emberkereskedelemmel és közegészségüggyel foglalkozó szakértők kormányok, nem-kormányzati és kormányközi szervezetek képviselőiben

Összegzés:

A konferencián Albánia, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, az Egyesült Államok, Horvátország, Lengyelország, Macedónia, Magyarország, Moldávia, Románia, Svájc, Szerbia és Montenegró (beleértve Koszovó képviselőit), Szlovákia, Ukrajna, nemzetközi szervezetek, civil szervezetek és az akadémiai szféra képviselői vettek részt. A konferencia megtartását a budapesti amerikai nagykövet kezdeményezte az amerikai kormány Nemzetközi Fejlesztési Ügynökségének (USAID) támogatásával és a magyar Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium (ICSSZEM) együttműködésével.

A program célja az volt, hogy az emberkereskedelem közegészségügyi vonatkozásaival foglalkozzék.

Nagy előrelépés történt az áldozatok védelme és ellátása tekintetében, valamint az emberkereskedők elrettentő büntetése terén, de még mindig kevés figyelem irányul a nőkereskedelem súlyos egészségügyi következményeire, a szexuális úton terjedő betegségekre, az újra felbukkanó fertőző betegségekre, a pszichés traumatizációra, a fizikai és érzelmi erőszakra, amelyeket az áldozatok elszenvednek.

A konferencia eredménye az ún. „Budapesti Nyilatkozat”, amely az áldozatvédelem átfogó megközelítésére és az emberkereskedelem egészségügyi, illetve közegészségügyi kérdéseire vonatkozóan fogalmaz meg ajánlásokat a résztvevő kormányzatok számára.

Donor: USAID

*4. Az emberkereskedelem áldozatainak mentálhigiénéje
(Az ellátás minimum standardjainak megfogalmazása, oktatók képzése)*

Célcsoport: Emberkereskedelem áldozataival foglalkozó gyakorló pszichológusok
Projekt kezdete: 2003. október
Projekt vége: 2004. szeptember
Időtartama: 1 év

Összegzés:

A projekt elsődleges célja az áldozatoknak nyújtott segítség alapvető szintre emelése szakértői munkacsoport felállításával - amelyben képviseltették magukat a résztvevő kormányzati egészségügyi intézmények, kormányközi szervezetek, civil szervezetek, valamint a tudományos szféra szakértői - illetve regionális oktatók képzésének megvalósításával. A kurzus fő célja 20 kiválasztott szakértő képzése volt az áldozatoknak nyújtott mentálhigiénés segítség minimum követelményeiről. A képzés az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott mentálhigiénés segítséggel összefüggő figyelemfelkeltésre, ismeretterjesztésre és teljesítménynövelésre irányult.

Anyagi forrás: USA, Külügyminisztérium

5. Kormányzati és civil szervezeti oktatás az emberkereskedelem megelőzése és kezelése érdekében

Célcsoport: Az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó minisztériumok és hatóságok, civil szervezetek és a média képviselői
Projekt kezdete: 2003. október
Projekt vége: 2004. december
Időtartama: 15 hónap

Összegzés:

A projekt fő célja volt az illetékes minisztériumok és kormányzati szervek, a civil szervezetek, valamint a média intézményi kapacitásának növelése az emberkereskedelem magyarországi vonatkozású kérdéseinek megértése és a megfelelő módon történő válaszreakciók kialakítása érdekében.

Minderre egy tanterv és tananyag kifejlesztése, és országszerte szervezett szakmai kollégiumok megrendezése révén került sor. A projekt a "Training of Trainers" (ToT oktató-képző) módszer alkalmazásával képezte az oktatókat, akik ezután maguk tartottak szakmai tanfolyamokat. Nagy fontossággal bírt a további összehangolt munkára lehetőséget nyújtó területek felismerése, illetve a partnerségi folyamatok kidolgozása a kormány és a civil szervezetek között, így a tréning folyamán az aktív párbeszéd és az együttműködés kialakulására való törekvés is fokozott hangsúlyt kapott.

Donor: USA, Külügyminisztérium

6. Teljesítménynövelés civil szervezetek részére az emberkereskedelem megelőzése és kezelése érdekében

Célcsoport: civil, vallási, polgári, kisebbségvédelmi szervezetek, nevelőotthonok, helyi gyermekvédelmi intézmények és családvédelmi központok képviselői.

Projekt kezdete: 2003. október

Projekt vége: 2004. december

Időtartama: 15 hónap

A projekt a kulcsfontosságú civil szervezetek és szolgáltató szervek intézményi kapacitásának és szakértelmének növelését tűzte ki céljául, a hazai emberkereskedelemmel kapcsolatos kérdések megfelelő és összehangolt megismerése és kezelése érdekében. A program fő célja a résztvevő szervezetek ismereteinek és képességeinek növelése volt, azért, hogy hatékony emberkereskedelem ellenes intézkedéseket alakíthassanak ki, megfelelő segítséget nyújthassanak az emberkereskedelem áldozatainak, valamint technikai és szervezeti kapacitásukat is javíthassák. A projekt a kiválasztott civil szervezetek kapacitásának előzetes felmérésén, a felmérés alapján kialakított képzési kurzusokon, valamint képességnövelő gyakorlatok és a szakértők mentorálási tevékenységén keresztül érte el célját. Emellett a projekt elősegítette a résztvevő szervezetek közötti hatékony információcserét és együttműködést az emberkereskedelem elleni tevékenységek során, dialógust és hálózatépítést valósított meg a résztvevők között.

Donor: USA, Külügyminisztérium

7. Migrációs Információs Centrum (MIC)

Célcsoport:	Fiatal magyar nők és az emberkereskedelem által veszélyeztetett, társadalmilag hátrányos helyzetű fiatalok (beleértve a roma nőket és fiatalokat is), huzamos külföldi tartózkodásra készülő magyar állampolgárok, valamint a Magyarországon átutazó harmadik ország állampolgárai, illegálisan Magyarországon tartózkodó migránsok, külföldiek, akik Magyarországon keresnek állás-, illetve tanulási lehetőségeket
Projekt kezdete:	2003. október
Projekt vége:	2004. december
Időtartama:	12 hónap

Összegzés:

A projekt általános célja volt a nem szabályozott migráció és az emberkereskedelem megelőzése Magyarországon, egyidejűleg elősegítette a legális úton történő migrációval kapcsolatos pontos, megfelelő és alapvető tájékoztatást. Ennek érdekében egy mindenki számára elérhető, könnyen megközelíthető MIC került kialakításra, ahol migrációval kapcsolatos tájékoztató szolgáltatásokat vehettek igénybe az érdeklődők. Ilyenek pl. az országismertető, beszámoló, személyes tanácsadás, a témával kapcsolatos előadások, telefonos segélyvonal, házikönyvtár, nyilvános internet-hozzáférés valamint egy internetes honlap.

A projekt elsődleges célcsoportja: fiatal magyar nők és az emberkereskedelem által veszélyeztetett fiatalok, tartósan külföldre távozni készülő magyar állampolgárok és illegálisan Magyarországon tartózkodó migránsok (különösen az emberkereskedelem által veszélyeztetettek) voltak. A MIC a projekt során együttműködött az IOM partnereivel – az illetékes minisztériumokkal, a Magyarországra akkreditált nagykövetségek konzuli osztályaival, civil szervezetekkel, kormányközi szervezetekkel – az emberkereskedelemmel és migrációval kapcsolatos pontos és naprakész tájékoztatás, valamint a MIC tevékenységének segítése érdekében.

Donor: USA, Külügyminisztérium

Külföldi munkát
ígérték?

Külföldre mennél
dolgozni?

Mindenáron?!

Ne dőlj be!

06-80-630-125

8. Rendészeti szakemberek, nemzetközi és civil szervezetek hálózatának kialakítása és közös képzésük, az EU-ba a csatlakozó államokból, illetve az EU-val a bővítést követően határos államokból irányuló emberkereskedelem elleni fellépés érdekében

Célcsoport: Gyakorló rendészeti szakemberek, civil szervezetek, nemzetközi szervezetek a résztvevő országokban.

Projekt kezdete: 2004. szeptember

Projekt vége: 2005. augusztus

Időtartama: 12 hónap

Összegzés:

A projekt, az emberkereskedelem elleni küzdelemben dolgozó szakemberek számára nyújtott közös képzéssel elősegíti, hogy a különböző, az emberkereskedelem elleni küzdelem területén a gyakorlatban, különösen a rendészeti és az igazságszolgáltatási területen dolgozó operatív szakemberek,

nyomozók, bírák, civil és nemzetközi szervezetek emberkereskedelem elleni és áldozatvédelmi programjaiban részt vevők között létrehozta, illetve megerősítse a gyakran hiányzó, vagy nagyon gyenge kapcsolatot. Ez a kezdeményezés kiegészíti a Brüsszeli Nyilatkozat ajánlásait és megerősíti azok megvalósítását, valamint a sevillai EU Tanács megállapításait. Az EU kibővülése szempontjából a kezdeményezés elősegíti az együttműködést, illetve az információk és bevált gyakorlatok cseréjét az EU és az EU-t a jövőben határoló országok között az emberkereskedelem elleni küzdelem, különösen a szervezett bűnözés elleni harc és az áldozatvédelem területén. A projekt segíti a résztvevő országokat abban, hogy áthidalják a teljesítményük és struktúráik és az EU emberkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó standardjai között még fennálló különbségeket.

Donor: EU AGIS 2003, Görögország és Törökország kormányai

9. Határőrök, határrendőrök, vámtiszték képzése az emberkereskedelem áldozatainak azonosításáról és az áldozatoknak nyújtott asszisztenciáról

Célcsoport: Határőrök, rendőrök, rendészeti dolgozók, vámtiszték, bevándorlásügyi összekötők, az emberkereskedelem potenciális és valós áldozatai

Projekt kezdete: 2004. július

Projekt vége: 2005. június

Időtartama: 12 hónap

Összegzés:

A projekt célja, hogy erősítse a határőrök, határrendőrök, rendészeti dolgozók, vámtiszték és bevándorlási összekötők közötti együttműködést, illetve javítsa a hírszerzési adatok cseréjét, az Írország, az Egyesült Királyság, Belgium, Hollandia, Finnország, Észtország, Magyarország, Szlovénia, Litvánia, Bulgária Románia, Ukrajna, és Moldávia közötti emberkereskedelem és embercsempészet áldozatainak szűrésére, azonosítására és a védelmükre vonatkozó nemzetközi és európai standardoknak való megfelelést. Ez lehetővé teszi az emberkereskedelem és embercsempészet áldozatainak a szabályos utazóktól és szabálytalan migránsoktól való megkülönböztetését és a megfelelő bánásmód biztosítását. A projekt létező, az általános rendőrségi és emberkereskedelem elleni nyomozók számára készült útmutatók alapján 3 képzési kurzuson keresztül átadja az emberkereskedelem áldozatainak szűrésére és felismerésére vonatkozó bevált gyakorlatokat és esettanulmányokat.

Donor: EU AGIS 2004

10. Emberkereskedelem problémájára való figyelemfelhívás az igazságszolgáltatási hatóság részére

Célcsoport:	A résztvevő országok igazságszolgáltatási hatóságai
Projekt kezdete:	2004. november
Projekt vége:	2005. október
Időtartama:	12 hónap

Összegzés:

A tizenkét hónapos projekt során az IOM az emberkereskedelem mint bűncselekmény iránt figyelemfelkeltő tevékenységet végez a programban résztvevő EU tagállamok és csatlakozó államok igazságszolgáltatási hatóságai részére, különös hangsúlyt fektetve az áldozat szerepére a nyomozati és vádemelési folyamatban. A projekt arra ösztönzi a partnerországok bírósági/ügyészségi testületeinek tagjait, hogy fokozzák az együttműködést, amely végül az emberkereskedelemmel összefüggő bűncselekmények elleni vádemeléssel összefüggő jogi minimum normák kialakítását eredményezi. A projekt konkrét eredménye egy kézikönyv, amelyet a résztvevő országok bírósági és ügyészségi szakértői megkapnak, és amely alapján a saját országukban képezni tudják a szakértőiket.

Donor: EU AGIS 2004

11. Projekt az emberkereskedelem megelőzéséért Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Horvátországban és Magyarországon

Célcsoport:	Kormányzati intézmények, civil szervezetek, más érintett szervezetek, az emberkereskedelem valós és potenciális áldozatai.
Projekt kezdete:	2005. február
Projekt vége:	2006. január
Időtartama:	12 hónap

A program célja a technikai együttműködés, valamint figyelemfelkeltő tevékenységek támogatása, amelyek a helyi partnerek kapacitásnövelésére irányulnak az emberkereskedelem megelőzése, illetve az ellene való küzdelem terén Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, Horvátországban és Magyarországon. A fenti cél intézményközi, multidiszciplináris munkacsoportok felállításával és támogatásával, valamint figyelemfelhívó és oktatási információs anyagok gyártásán keresztül valósul meg, amelyek célja, hogy a legalkalmasabb csatornákon keresztül

az emberkereskedelem szempontjából veszélyeztetett csoportok (fiatalok és nők) figyelmét felhívják a szabálytalan migráció veszélyeire.

Donor: Olasz Köztársaság Kormánya

Külföldi munkát ígértek?
Külföldre mennél dolgozni?
Mindenáron?!

NE DŐLJ BE!

...mert megtörténhet, hogy becsapnak és eladnak prostituáltként az ígéretesen hangzó, külföldi munkát kínáló álláshirdetés csapdájával!

Ha bajba kerültél, keresd a Magyar Köztársaság Nagykövetségét!

MIRE ÜGYELJÜNK ELUTAZÁS ELŐTT?	MIRE ÜGYELJÜNK KÜLFÖLDÖN TARTÓZKODÁSUNK ALATT?
<ul style="list-style-type: none"> > Óvatosan a külföldi állásajánlatokkal! Gyanús, ha a hirdetés „könnyű” és „jövedelmező” munkát ígér, ha nyelvtudásra nincs szükség. > A barát, családtag, ismerős által ajánlott állás önmagában még nem garancia! > A cégbejegyzés száma alapján kérjünk tájékoztatást a területileg illetékes Cégbíróságtól. Komoly cég nem hirdet mobiltelefonon, jelképpel. > Kössünk munkaszerződést, amely tartalmazza a munkavállalás minden részletét, a szerződést gondosan olvassuk el, vigyük el jogászhoz. Ha sürgetik a papír aláírását, ideje gyanakodni. > Családunknak, legközelebbi hozzátartozóknak feltehetően adjuk meg leendő szállásunk címét, telefonszámát és a munkáltató részletes adatait! > Tudjunk meg minél többet arról az országról, városról, ahová megyünk! > Gyűtsünk össze minél több címet a fogadó országban, ahová baj esetén segítségért fordulhatunk! > Vigyük magunkkal a Magyar Köztársaság helyi Nagykövetségének telefonszámát és a Hungary Direct telefonszámát, amellyel külföldről ingyenesen telefonálhatunk Magyarországra. > Hagyjuk otthon az útlevelünk fénymásolatát és egy közelmúltban készült fényképet magunkról! > Kössünk teljes körű egészség- és balesetbiztosítást, amelyről egy másolatot hagyjunk itthon! Utazás előtt menjünk el kivizsgálásra a családorvoshoz és a fogorvoshoz! > Mindig legyen nálunk annyi pénz, hogy baj esetén haza tudjunk utazni! > Tanuljunk meg legalább 50 szót az adott ország nyelvén! 	<ul style="list-style-type: none"> > Soha semmilyen körülmények között ne adjuk ki a kezünkől az útlevelünket! Csakis hivatalos személy kérheti annak felmutatását. Ha a hivatalos ügyek intézéséhez szükség van az útlevelünkre, mindig legyünk jelen mi is! > Ha valaki ragaszkodik ahhoz, hogy magánál tartsa az útlevelünket, ez annak a jele, hogy nem tisztességesek a szándékai, ki akarja használni hiszékenységet! > Ha a munkáltatónk nem tartja be a munkaszerződésben leírtakat, vegyük fel a kapcsolatot azzal, aki a munkát közvetítette (vigyük magunkkal a címét és telefonszámát). Ha nem történik semmilyen pozitív változás, jogunk van felbontani a szerződést! > Ne fogadjunk el ajándékot, szívesseget a külföldi tartózkodás alatt. Ne kelljen senkinek sem „hálásnak” lennünk és viszonzoznunk azt! > Telefonáljunk haza rendszeresen, előre megbeszélt időpontokban! > Azonnal tájékoztassuk az otthoniakat a tartózkodásunk során felmerülő bármilyen rendkívüli változásról! > Ha fogva tartottak, eladtak, vagy prostitúcióra kényszerítettek minket, minden körülmények között jogunk van segítséghez és védelemhez, még akkor is, ha kisebb kisebb vétséget követtünk el (pl. fekete munka, illegális kinttartózkodás, hamis iratok). > Ha bajba kerültünk, ha ellopták, elvették az iratainkat, hívjuk fel a Magyar Köztársaság Nagykövetségét, a helyi rendőrséget vagy a segélyszervezeteket.

12. Részletes alkalmazott kutatás az emberkereskedelem keresleti oldalának jobb megértése érdekében

Célcsoport:	az emberkereskedelem potenciális áldozatai.
Projekt kezdete:	2005 szeptember
Projekt vége:	2006. augusztus
Időtartama:	12 hónap

Ez a kísérleti program az emberkereskedelem és a kényszerprostitúció keresleti oldalának kutatásával foglalkozik. A projekt paradigmaváltást is magában hordoz, hiszen az emberkereskedelem áldozatai helyett a szexuális szolgáltatásokat igénybe vevőkre fókuszál. Ez a megközelítés megtöri a szexuális aktust vásárló férfiak anonimitását abban a reményben, hogy a férfiak viselkedésében nagyobb fokú felelősséget és elszámoltathatóságot idéz elő. A kutatás, a cél elérése érdekében kísérletet tesz a kereslet dinamikájának jobb megértésére a kényszerprostitúciót igénybe vevők beállítódásainak és motivációinak a feltérképezésén, illetve a témát érintő általános tudás növelésén keresztül. A kényszerprostitúció valós és potenciális igénybe vevőinek szóló figyelemfelhívó és oktatási kampányokon túl, a projekt megkísérli felvázolni a rehabilitáció fenntartható módjait is. A konferencia, amely a kutatás eredményeinek a megvitatására ül össze, egyedülálló lehetőséget kínál a kapcsolatok kialakítására és az információcserére.

13. Az operációs hálózat és a kooperációs mechanizmusok erősítése az igazságszolgáltatás, a rendészeti szervek, a civil- és nemzetközi szervezetek, az EU-hoz csatlakozó és az EU-val újonnan határossá vált országokból az EU-ba irányuló emberkereskedelem áldozataival foglalkozó szakemberei számára nyújtott közös multidiszciplináris képzés által

Célcsoport:	Az igazságszolgáltatás, rendészeti szervek, civil szervezetek, nemzetközi szervezetek
Projekt kezdete:	Nincs adat
Időtartama:	12 hónap

A projekt épít a „Rendészeti szakemberek, nemzetközi és civil szervezetek hálózatának kialakítása és közös képzésük, az EU-ba a csatlakozó államokból, illetve az EU-val a bővítést követően határos államokból irányuló emberkereskedelem elleni fellépés érdekében” nevű program eredményeire, amely 2003 decembere óta tart az AGIS 2003 keretén belül (lásd feljebb). A projekt célja, hogy bemutassa a fenti program eredményeit és folytassa a megkezdett munkát. A projekt hatékony kooperációt és információáramlást irányoz elő az EU, a

tagfelvételre váró és az EU-val újonnan határossá vált országok emberkereskedelem elleni struktúráinak összes lehetséges szintje és rétege között. Ezekon túl, a projekt célja az is, hogy a közös multidiszciplináris képzési kurzusok során elsajátítottak megvalósuljanak, és akadálymentesen épüljenek be a nemzeti adminisztrációba; mentorok képzése, a képzési anyag releváns helyi oktatók segítségével történő pontos megvalósulása szintén szerepel a program célkitűzései között.

14. Emberkereskedelem elleni információs kampány a keresleti oldal és a magyarországi, a Magyarországra tartó és az onnan származó potenciális áldozatok felé.

Célcsoport: Az emberkereskedelem valós és potenciális áldozatai
Projekt kezdete: Nincs adat
Időtartama: 24 hónap

Az emberkereskedelem keresleti oldalát érintő kutatás eredményei alapján, az IOM megtervezi a kampány üzenetét és információs kampányt valósít meg, melynek célcsoportja mind az emberkereskedelem keresleti oldala, mind annak potenciális áldozatai. A projekt különös figyelmet szentel a kiemelten veszélyeztetett csoportoknak, így a romáknak és a kiskorúaknak. A valós esetek, illetve az emberkereskedelem áldozatai és keresleti oldalán lévők profilja alapján az IOM megtervezi a kampány üzenetét és megvalósításának lépéseit annak érdekében, hogy hatékonyan elérje a veszélyeztetett csoportokat, a határterületeken élőket, a romákat és a kiskorúakat. Az IOM tájékoztat a tévhitek eloszlata érdekében, igyekszik meggyőzni a keresleti oldalt arról, hogy ne támogassa az emberkereskedő hálózatokat, valamint mindent megtesz annak azéért, hogy az emberkereskedelem potenciális áldozatainak figyelmét felhívja az emberkereskedelem veszélyeire.

15. Útmutató az emberkereskedelem elleni küzdelemhez. A nemzetközi szervezetek, nemzetközi civil szervezetek és a nemzeti kormányok válaszai közép és délkelet Európában.

Célcsoport: Kormánytisztviselők, donorszervezetek, civil és nemzetközi szervezetek és más érintett szervezetek.
Projekt kezdete: Nincs adat
Időtartama: 12 hónap

Ahogy az emberkereskedelem jelensége ijesztő valósággá vált Közép- és Délkelet-Európában, a nemzetközi közösség szereplői akciótervekkel, stratégiákkal és a jelenség visszaszorítását célzó projektekkkel, valamint az áldozatoknak nyújtott segítség nyújtásával válaszoltak. Számos nemzetközi szervezet, nemzetközi civil

szervezet, donor és kormány vesz részt a küzdelemben és a projektek, illetve tevékenységek száma exponenciálisan nőtt az elmúlt években. Az emberkereskedelem megelőzését célzó kampányok, az áldozatoknak nyújtott asszisztencia, hazatérési és reintegrációs programok, a kormányzati és rendészeti szakembereknek nyújtott kapacitásnövelő programok száma megsokszorozódott az elmúlt évek során és a párhuzamos erőfeszítések mára a valóság részei.

Ebben az összefüggésben egy, a tevékenységeket feltérképező program eszközként szolgál arra, hogy a területen dolgozó szakemberek, projektfejlesztők, donorszervezetek megfelelően tájékozódjanak arról, hogy mely területek nem kaptak kellő figyelmet az elmúlt időszakban, hol van szükség jövőbeni, célzott és átfogó kezdeményezésekre. Az útmutató az emberkereskedelem elleni küzdelem három aspektusát öleli fel, a nemzetközi szervezetek, mint az IOM, EBESZ, Migrációs Politikát Fejlesztő Nemzetközi Központ, Európa Tanács, az EU, a nemzetközi civilszervezetek, pl. La Strada és más érintett szervezetek, prevenció, áldozatvédelmi és bűnüldözési erőfeszítéseit és tevékenységét. Az útmutató megjelenik kiadványként és online kivonatként is, amely folyamatosan frissíthető.

16. Az emberkereskedelem ellenes prevenció program Magyarországon (kísérleti program)

Célcsoport:	Veszélyeztetett fiatalok, az oktatásban, gyermek- és ifjúságvédelemben dolgozó szakemberek
Időtartam:	5 hónap
Donor/Partner:	Szociális és Munkaügyi Minisztérium

A projekt célja, hogy a két célcsoport (emberkereskedelem szempontjából veszélyeztetett fiatalok, valamint oktatási és ifjúságvédelmi szakemberek) figyelmét felkeltse, valamint érzékenységet növelje az emberkereskedelem veszélyeire, működési mechanizmusaira emberkereskedelem elleni előadások, szemináriumok, információs figyelemfelkeltő kampány és egy kétnapos, Budapesten megtartandó szakemberképző tréning segítségével. Az előadások a különböző célcsoportok igényeire szabottan folytak. A program célja volt, hogy az oktatásban és gyermek-, illetve ifjúságvédelemben dolgozó szakemberek ismereteit bővítse a potenciális áldozatok felismerése területén, valamint a veszélyeztetett középiskolás korú fiatalok figyelmét felhívja az emberkereskedők leggyakoribb beszerzési technikáira.

16.A) emberkereskedelem elleni előadások, szemináriumok

Jelen komponens keretei között négy alkalommal, Oroszlányban, Kaposváron, Győrben és Nyíregyházán egy napos emberkereskedelem elleni szemináriumokat tartottak az IOM szakemberei oktatási és ifjúságvédelmi előadók és szociális munkások részére. (Az említett négy várost a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, SZMM jelölte ki). A szemináriumok anyaga érintette az emberkereskedelemmel kapcsolatos magyar és nemzetközi jogszabályokat, az IOM által kivitelezett programok tapasztalatait, az emberkereskedelem globális és hazai mechanizmusait (beszervezési technikák, védekezés lehetőségei) a bűnüldöző és igazságszolgáltatási szervek szerepét. A helyszínek kiválasztásánál szempont volt, hogy olyan régiókban kerüljenek megrendezésre, ahol korábban nem voltak emberkereskedelem elleni előadások.

16.B) Szakemberképző tréning, ToT

A komponens célcsoportja magában foglalja az emberkereskedelem kérdésével foglalkozó, oktatási és ifjúságvédelmi szakemberek és szociális munkások, két napos „mentorok képzése” szeminárium került lebonyolításra Budapesten. A résztvevők többsége azok közül került ki, akik előzőleg már részt vettek emberkereskedelem ellenes előadáson, szemináriumon ugyanezen program keretei között (A komponens), illetve a korábbi, ICSSZEM által támogatott képzések budapesti előadáson.

A kurzus tananyaga érintette az áldozatoknak nyújtott asszisztencia (jogi, szociális, egészségügyi, stb.), megelőzés módszereit, a jogi háttér és EU szabályozás bemutatását és veszélyeztetett csoportok (roma, kíséret nélküli gyermekek) speciális igényeit.

A tréning fő célja a meghívott negyven szakember kiképzése az emberkereskedelem jelenségének megértésére, tudatosítására és annak hatékony kezelésére, és mások oktatására való felkészítése volt. A második cél az ország különböző részeiről érkező résztvevők bemutatása egymásnak, lehetőség a tapasztalatcserére és kapcsolatépítésre – így növelve az emberkereskedelem elleni koordináltabb fellépés esélyét.

Ajánlásaikban a résztvevők hangsúlyozták az asszisztencia erősítésének, valamint az áldozatok reintegrációjának szükségességét, a létező mechanizmusok erősítését. A prevenció területén fontosnak tartották hangsúlyozni, hogy az emberkereskedelem közvetlen kiváltó okain kívül a közvetett tényezőkre is hatni kell, kiemelték a közösségépítés és fejlesztés, az oktatás/képzés és munkahelyteremtés fontosságát.

16.C) Országos figyelemfelkeltő kampány az emberkereskedelem veszélyeire

Célcsoport: a magyar közvélemény, ezen belül kiemelten a veszélyeztetett fiatalok, a média és a szexuális szolgáltatások potenciális használói.

A kampány országsszerte nyomtatott médián: névjegy méretű infokártyákon, ingyenes képeslapokon, valamint elektronikus formában, a Volánbusz járatain elhelyezett TV készülékeken futó animációs hirdetésekben keresztül valósult meg. Az országos és helyi szintű figyelemfelkeltő és fogékonyság növelő kampány folytatása, amelynek célcsoportjai a közvélemény általában, valamint a különösen sérülékeny és veszélyeztetett csoportok. A megelőző és figyelemfelkeltő kampányon belül jelentős hangsúly került a veszélyeztetett nagyvárosi, városi és kistélepléseken élő fiatalokra és az iskolákra.

A kampány célja volt, hogy felkeltse a közvélemény, a média és a potenciális áldozatok figyelmét az emberkereskedelemben rejlő veszélyekre. A kampány során elektronikus anyagok, nyomtatott anyagok (oktatási és megelőzést szolgáló képi anyagok, szórólapok, formájában) készültek, amelyeket a vidéki városokban és kisebb településeken terjesztettek.

HILFE! HELP! AYUDA ME! AYUTO! AIDE! – SEGÍTSÉG! –
 Külföldi munkát ígértek?
 De kiszolgáltatott helyzetbe kerültél?

» Külföldi munkát ígértek? «
De kiszolgáltatott helyzetbe kerültél?

Ha bajba jutottál Magyarországon,
 hívd a 24 órában hívható
 ingyenes segélyvonalat:

» 06-80/20-55-20 «

KÜLFÖLDÖN

- » Olaszország: +39-06-442-30598
 Ügyelet: +39-06-348-800-81-59
- » Spanyolország: +34-91-413-7011
 Ügyelet: +34-619-22-1929
- » Hollandia: +31-70-350-0404
- » Németország: +49-30-203-100
- » Ausztria: +43-1-537-80300
 Ügyelet: +43-664-315-0156
- » Belgium: +32-2-343-6790
 Ügyelet: +32-2-346-5270

Minden országban hívható az ingyenes segélyhívó: 112

NE DŐLJ BE!

...mert megtörténhet, hogy becsapnak és eladnak prostituáltként az ígéretesen hangzó, külföldi munkát kínáló álláshirdetés csapdájával!

Ha bajba jutottál Magyarországon,
 hívd a 24 órában hívható ingyenes segélyvonalat:

06-80/20-55-20

Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat

Az IOM Közép- és Délkelet-Európai Regionális Képviselőtársaság emberkereskedelem elleni publikációi

Az IOM Közép- és Délkelet-Európai Regionális Képviselőtársaság számos képzési anyagot készített el és terjesztett az emberkereskedelemtől, embercsempészetéről és a szabálytalan migrációról, az emberkereskedelem különböző területeit érintve, annak közegészségügyi vonatkozásairól, az áldozatoknak nyújtott mentálhigiénés segítségről. Középiskolai tanári kézikönyvet jelentetett meg a diákok figyelmébe az emberkereskedelem veszélyeire történő felhívásáról.

Emberkereskedelem elleni programcsomag 2003-2004. (angol)

A kiadvány bemutatja az IOM Budapest Emberkereskedelem Elleni Programcsomagjának eredményeit, valamint az USA Külügyminisztériuma által 2003-2004 során támogatott három, a MIC a szabálytalan migráció és az emberkereskedelem megelőzéséért, a civil szervezetek kapacitásnövelése az emberkereskedelem megelőzése és kezelése területén és a kormányzat, illetve a civil szervezetek kapacitásnövelése az emberkereskedelem megelőzése és kezelése területén elnevezésű projekteket.

Az emberkereskedelem mentálhigiénés vonatkozásai, oktatási segédkönyv, 2004. (angol)

Az emberkereskedelem mentálhigiénés vonatkozásai, a minimumkövetelmények gyűjteménye, 2004. (angol)

Az oktatási segédkönyvet és a minimumkövetelmények gyűjteményét a mentálhigiénés területén és az emberkereskedelem elleni küzdelemben tevékeny nemzetközi szakemberek állították össze a budapesti IOM képviselőtársaság 2003-2004-es „Mentálhigiénés és emberkereskedelem” nevű keretprogramja során. A résztvevők Albánia, Bosznia-Hercegovina, Moldávia, Románia, Szerbia és Montenegró (Kosovó tartomány) és Ukrajna képviselőtársaságai voltak jelen. A segédkönyv átfogóan bemutatja az emberkereskedelem folyamatát, és megvizsgálja az emberkereskedelemmel összefüggő mentálhigiénés kérdéseket. Bemutatja az áldozatoknak nyújtott mentálhigiénés asszisztencia különböző folyamatait és struktúráit, valamint alapvető útmutatást ad az asszisztenciaprogramok megtervezéséhez és kivitelezéséhez. Az ellátás alapkövetelményei útmutatásul szolgálnak azon szervezetek számára, amelyek emberkereskedelem elleni projekteket fejlesztenek.

Kézikönyv az emberkereskedelemről, 2004. (magyar és angol)

A kézikönyv a „Kormányzat és civil szervezetek kapacitásnövelése az emberkereskedelem megelőzése és kezelése területén” projekt keretén belül jött létre. A négy kötetből álló kézikönyv mentorok képzéséhez készült és összegyűjti az emberkereskedelemre vonatkozó legfontosabb rendelkezésre álló adatokat. Az első, módszertanra vonatkozó kötetet három másik követi, egy a közigazgatás és az igazságszolgáltatás, egy a rendészeti és egy a civil szervezetek munkatársai számára. A kiadványhoz egy a legfontosabb nemzetközi dokumentumokat és jogszabályokat, valamint az emberkereskedelem megelőzése és az áldozatoknak nyújtott segítség területén dolgozó magyarországi civil szervezetek listáját tartalmazó CD is tartozik.

Ne dőlj be! – emberkereskedelem megelőzése – középiskolai oktatási program, 2004, magyar

A „Ne dőlj be!” magyar középiskolai tanárok számára készült kézikönyv, amely segítséget nyújt abban, hogy diákjaiknak elmagyarázzák az emberkereskedelem veszélyeit és kockázatait, megismertessék őket a rendelkezésre álló intézményi támogató mechanizmusokkal, valamint megtanítsák az egyéni megelőzés formáit. A kézikönyv kiegészítője és folytatása az IOM nőkereskedelem megelőzését célzó kampányának, melyet az Európai Unió támogatott és a középfokú oktatásban résztvevő fiatalokat jelölte meg célcsoportként.

A fentiekből kiderült, hogy az emberkereskedelem elleni küzdelem csakis összehangolt munka esetén lehet eredményes. Szükség van a kormányzati segítségre, a bűnüldöző és rendészeti szervek, az igazságszolgáltatás folyamatos és fáradhatatlan tevékenységére, nemzetközi szervezetek tapasztalataira, a civil szervezetek munkájára csakúgy, mint a pedagógusok, pszichológusok, szociális munkások, a család és természetesen maguk a gyerekek és fiatal felnőttek együttműködésére.

Az emberkereskedelem elleni fellépés ezzel együtt, illetve mindezek ellenére számos kihívással küzd. Az áldozatok hazatérésének társadalmi kockázatait nem könnyű kivédeni, hiszen az otthoni társadalomba történő újra beilleszkedés minden országban más-más nehézséget vet fel az adott közösség kulturális és erkölcsi szabályrendje miatt. Számos országban egyáltalán nincs, vagy csak igen kis számú védett ház (ún. shelter). A segítségnyújtást nehezíti, hogy kevés intézmény és szervezet foglalkozik kizárólag az emberkereskedelem áldozatainak történő segítségnyújtással. Kihívást jelent továbbá az is, hogy az emberkereskedők változó stratégiákat és útvonalakat használnak, amelyek felderítését és a válaszlépések hatékonyságát hátrányosan érinti az időnkénti kommunikációs probléma és az interszektoralis együttműködés zavarai az emberkereskedelem ellen küzdő szervezetek között. Az eddigi nemzetközi tapasztalatok szerint az adatgyűjtés hatékonyságával, a témára való társadalmi

---

fogékonyság növelésével – pl. új trendek és módszerek megismertetése; internet, magánbeszélgetés, munkaerő-közvetítés-, a rendvédelmi szervek és az igazságszolgáltatás harmonikus együttműködésével, valamint a jogalkalmazásban az emberkereskedelmet a gyakorlatban is különálló büntető tényállásként történő elbírálásával hatékonyabbá tehető az emberkereskedelem elleni küzdelem.